

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวธิดารัตน์ นิลภักตร์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

ศึกษารัตน์ นิลภักตร์ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์เทพทวิ โชควาณิน, 172 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย พบว่า ได้ปฏิบัติตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะฟื้นฟูและส่งเสริมความเข้มแข็งของหมู่บ้าน โดยการจัดสรรเงินให้เป็นกองทุนหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ช่วยให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มีการสร้างรายได้ การสร้างอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทุกคนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีชีวิตที่เป็นสุข ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเอง ตามคำกล่าวที่ว่า “เงินทุนหมุนเวียน กู้แล้วคืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ผู้อื่นได้กู้ต่อไป”

โครงการกองทุนหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านจะมีวัตถุประสงค์คล้ายกัน คือ การทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงแก้ไข เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน รวมทั้งช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*ศึกษารัตน์ นิลภักตร์*.....

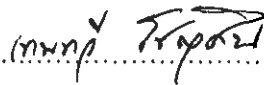
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา*เทพทวิ โชควาณิน*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา*.....*.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์เทพทวี โชควสิน)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาษา)

กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวัฒน์ ศรีอ้าน)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ ๙ เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๕

- 9 ๓๑.๓. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนวัฒน์ ศรีสอ้าน อาจารย์ที่ปรึกษา
 - อาจารย์เทพทวิ โชควศิน อาจารย์ที่ปรึกษา
 - คุณน้ำค้าง ชมเมืองปัก อาจารย์นิเทศก์ (อาจารย์ร่วมปรึกษาสารนิพนธ์)
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข ดร. พัฒนา กิติอาษา และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
 - นายอำเภอปากช่อง พัฒนาการอำเภอปากช่อง
 - ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้านเลือดไทยที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี
- ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

ธิดารัตน์ นิลภักตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง-จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	3
4. วิธีดำเนินการ.....	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	6
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	9
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	9
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	9
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย.....	11
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย.....	13
7. หลักการประเมินโครงการแบบชีพพ์โมเดล.....	14
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	16

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	19
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	19
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	20
3. ตัวแปรและตัวชี้วัด.....	21
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	27
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	31
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	31
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม.....	35
3. ผลการประเมินผู้รู้แต่ละราย.....	40
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์การทำสารนิพนธ์.....	43
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	46
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	46
2. วิธีดำเนินการ.....	47
3. ผลการดำเนินการ.....	47
4. อภิปรายผล.....	49
5. ข้อเสนอแนะ.....	52
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก ก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี	55
ภาคผนวก ข แบบ บร. 1 – บร. 12	85
ภาคผนวก ค ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	140
ภาคผนวก ง แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	148
ภาคผนวก จ แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน	150
ภาคผนวก ฉ ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย	162
ภาคผนวก ช แผนภูมิหมู่บ้าน	169
ประวัติผู้เขียน	172

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม	37
ตารางที่ 2 กลุ่มอาชีพค้าขาย	39
ตารางที่ 3 กลุ่มอาชีพบริการ	39
ตารางที่ 4 กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม	40
ตารางที่ 5 กลุ่มอาชีพค้าขาย	42
ตารางที่ 6 กลุ่มอาชีพบริการ	42
ตารางที่ 7 การประเมินกระบวนการตามกลุ่มผู้รู้	42
ตารางที่ 8 รายงานการอนุมัติเงินกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย	48

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ลดค่าเงินบาทภายในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2541 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เกิดสภาวะข้าวยากหมากแพง ประชาชนอดอยาก ไม่มีงานทำ รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น บริษัทและห้างร้านต่างพากันปิดกิจการลง ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันโดยการนำของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้จึงจัดให้มีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมในระดับรากหญ้า โดยมีสาระสำคัญประการหนึ่งว่า การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดปัญหาความยากจนและนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับประชาชนคนไทย โดยที่รัฐบาลเป็นผู้ลงทุนทางสังคมเป็นการสร้างและกระจายโอกาสให้แก่ชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้หมู่บ้านและชุมชนเกิดการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและการบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเองเพื่อสร้างศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนภายในหมู่บ้านและชุมชน

¹ บทความจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับประจำวันศุกร์ที่ 4 มกราคม พุทธศักราช 2545

เมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต²

เมื่อหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับเงินจัดสรรจากทางรัฐบาลก็จะเริ่มดำเนินการปล่อยเงินกู้พิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายตามโครงการที่สมาชิกขอมาและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นเพื่อเป็นการประเมินตรวจสอบโครงการถึงความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นอย่างไร ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ เงินที่ได้รับการจัดสรรมานำไปใช้แล้วเกิดประโยชน์สามารถยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งวิเคราะห์ถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งเกิดขึ้น คือ การประเมินโครงการเพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้และผลกระทบเมื่อมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านเลือดไทย
2. ชาวบ้านหมู่บ้านเลือดไทยสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน โดยเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
3. ในหมู่บ้านเลือดไทยมีความเข้มแข็ง สามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือ ร่วมใจ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด
4. ผู้นำที่มีศักยภาพในการบริหารงานและมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านเข้มแข็งไปด้วย และได้เรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน
5. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของตนเองและสร้างรายได้ของชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
6. ประชาชนในหมู่บ้านเมื่อได้เงินกองทุนหมู่บ้านไปลงทุนประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์แก่ตน

² คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ

เองและครอบครัว

7. ประชาชนสามารถลดภาระหนี้สิน หรือลดการกู้ยืมเงินกองทุนนอกระบบได้

3. กรอบความคิดทฤษฎี

องค์ประกอบของซีพีพีโมเดล ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P)

(โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 2 และบทที่ 3)

4. วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) เข้าช่วยในการประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้ บริบท, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการ, ผลผลิต โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะใช้ในการประเมินโครงการ

ประเภทของข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นตัวเลขอย่างชัดเจนและเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติได้หลาย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ที่เป็นการบรรยายความคิดเห็นเจตคติ³

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประเมินกับผู้ให้ประเมินที่เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสนทนาในประเด็นที่ผู้ประเมินต้องการข้อมูล จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

³ ชูคติวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้าที่ 96

1.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดรายละเอียดที่จะถามไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ประเมินใช้เป็นคู่มือในการใช้คำถามทุกประเด็นและบันทึกคำตอบในแบบสัมภาษณ์นั้น

1.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดเฉพาะประเด็นหลักที่จะใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ประเมินสามารถกำหนดคำถามได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในประเด็นคำถามนั้น ๆ เป็นอย่างดี และมีความเชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ จำแนกเป็น

1.2.1 การสัมภาษณ์แบบมีเป้าหมาย (Focused Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้ประเมินต้องมีเป้าหมายที่จะพยายามดึงความสนใจของผู้ให้สัมภาษณ์ให้เข้าสู่ประเด็นที่ต้องการประเมิน

1.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องการความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ให้มากที่สุด โดยกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึก หรืออาจจะแสดงความคิดเห็นทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกส่วนบุคคลมากขึ้น

1.2.3 การสัมภาษณ์แบบไม่มีทิศทาง (Non-directive Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ปล่อยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึกโดยการเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามความพอใจ

2. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายตามโครงสร้างของพฤติกรรมที่ต้องการการสังเกตโดยที่กลุ่มเป้าหมายไม่รู้ตัว จะทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการ จำแนกออกเป็น

2.1 การสังเกตโดยเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประเมินเข้าร่วมเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมาย แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลโดยที่กลุ่มเป้าหมายรับทราบว่าตนเองกำลังถูกเก็บรวบรวมข้อมูล การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนแต่ไม่สามารถจดบันทึกได้ทันทีอาจจะทำให้ข้อมูลบางส่วนเกิดการสูญหาย

2.2 การสังเกตโดยบุคคลภายนอก เป็นการสังเกตที่ผู้ให้การสังเกตไม่รู้สึกว่าตนถูกสังเกต และสามารถบันทึกข้อมูลได้ทันที โดยใช้เครื่องมือแต่ละชนิดในการประเมิน⁴

⁴ ชูติวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้าที่ 97

เทคนิคในการเก็บข้อมูล

1. บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนในหมู่บ้าน)
 - ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ได้แก่
 1. กชช 2 ค
 2. จปฐ.
 3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
 4. แผนที่หมู่บ้าน
 5. แผนพัฒนา 5 ปี และรายปี
2. บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
3. บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน)
 - กลุ่มตัวอย่าง
 - กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 - ผู้นำชุมชน
 - ประชาชนทั่วไปในชุมชน (ทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของกองทุน)
4. บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
 - รวบรวมจากเอกสารของกองทุนและสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน
5. บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคม การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคมกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนคติของประชาชน)
8. บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ SMEs)
9. บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) โดยสุ่มตัวอย่าง 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
10. บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณีของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน)

12. บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) ในกระบวนการของ AIC ในการวิเคราะห์แผนแม่บทชุมชน (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. สมาชิกที่กู้ยืมเงินไปลงทุนแล้วชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยคืนได้ทั้งหมด เป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านยังคงอยู่และสามารถปล่อยกู้เป็นทุนหมุนเวียนได้ในปีต่อ ๆ ไป
3. สมาชิกที่กู้ยืมเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
4. ให้ชุมชนรู้ถึงหน้าที่ของตนเองและแสดงบทบาทตามหน้าที่ของตน ให้ความร่วมมือกับสังคมส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
5. เกิดการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับครอบครัว สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ สามารถแบ่งเบาภาระดอกเบี้ยอันเกิดจากการกู้ยืมเงินของนายทุน
6. กองทุนหมู่บ้านเลือดไทยมีความเข้มแข็ง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและหลักวิชาต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้นำมาเขียนในบทที่ 2 นี้ เป็นหลักวิชาและเอกสารที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้ประมวลจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้นำเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านการประเมินที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ มีความถูกต้องและสมเหตุสมผลในหลักวิชาการ ด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าว มีดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2545
3. แบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย
7. หลักการประเมิน โครงการ แบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model)
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุน 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ บริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

- 1.2.1 กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการเป็นไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และวิธีการที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้
- 1.2.2 คุณสมบัติกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
- 1.2.3 ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจ ในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
- 1.2.4 มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน
- 1.2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน
- 1.2.6 สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างครบถ้วน
- 1.2.7 มีการเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบนี้ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านต่าง ๆ (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ระเบียบนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

1.1 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมจะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

1.2 การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

1.3 วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน วันที่ 21 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริงของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้ในการกำหนด

นโยบายและแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น จำนวนประชากรในหมู่บ้าน, จำนวนครัวเรือน, อาชีพของประชากร, ผลผลิตของประชากร และรายได้เฉลี่ยของประชากร
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น
 - จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - วันที่มีการเลือกคณะกรรมการ
 - เงินทุนหมู่บ้าน
 - คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
3. การเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้อยู่แล้วหรือไม่
 - วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้น โดยใคร
4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - จำนวนกลุ่ม และองค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน
 - ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสมาชิกแล้ว
 - จำนวนเงินที่สมาชิก ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในรูปของการถือหุ้น การออม ค่าธรรมเนียม เงินบริจาค และเงินให้เปล่า
 - การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน หรือ ธกส.
 - หมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความร่วมมือ หรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้านและชุมชน หรือเครือข่ายอื่นนอกหมู่บ้าน และชุมชนเมืองหรือไม่
5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง

หมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- 2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- 2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก
- 2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ
 - เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 - เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 - เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 - เป็นคนรู้จักสามัคคี
- 2.5 เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ
 - เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 - เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 - เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน
 - เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

3. แหล่งที่มาของกองทุน

- 3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 1 ล้านบาท
- 3.2 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- 3.3 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 3.4 เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 3.5 เงินค่าหุ้น
- 3.6 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

3.7 เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

4.1 เป็น ผู้ที่พำนัก หรือ พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเลือดไทยเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน

4.2 เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

4.3 เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4.4 เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

4.5 อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

4.6 มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

5.1 ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

5.2 ผู้ที่คุณสมบัติตามข้อ 4 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้ เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 4 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้ามาเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายใน 3 วัน นับจากที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 ตาย

6.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

6.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

6.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม

6.5 จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

- 6.6 จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
 6.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
 6.8 มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 4⁵

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. การขอกู้เงินเป็นรายบุคคลหรือขอกู้ในนามกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ต้องเสนอคำขอกู้พร้อมโครงการต่อคณะกรรมการกองทุน
2. ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้ในอกวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที
3. การกู้เงินกองทุนจะต้องมีผู้ค้ำประกันอย่างน้อย 2 คน จากสมาชิกกองทุนหรือจากบุคคลภายในหมู่บ้าน หรือมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
4. ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ผู้กู้และผู้ค้ำต้องร่วมกันรับผิดชอบในการชำระหนี้
5. ผู้กู้ต้องชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายปี
6. ถ้าผู้กู้ผิดสัญญาไม่นำเงินส่งภายในกำหนด ผู้กู้จะต้องเสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 0.5% ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุนแต่ต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย
7. ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถส่งคืนเงินกู้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 1 ปี ถ้าผู้กู้ยื่นเรื่องมาร้องขอผ่อนผันการชำระหนี้ คณะกรรมการกองทุน 15 คน ต้องลงมติเกินครึ่งหนึ่งในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาดและฟ้องร้องผู้กู้และผู้ค้ำประกันเพื่อเรียกทรัพย์สินคืนแก่กองทุน
8. ในกรณีที่ผู้กู้ขอผ่อนผันการชำระหนี้ กรรมการต้องมีมติให้ผู้กู้ส่งใช้คืนเงินต้นครึ่งหนึ่งของ

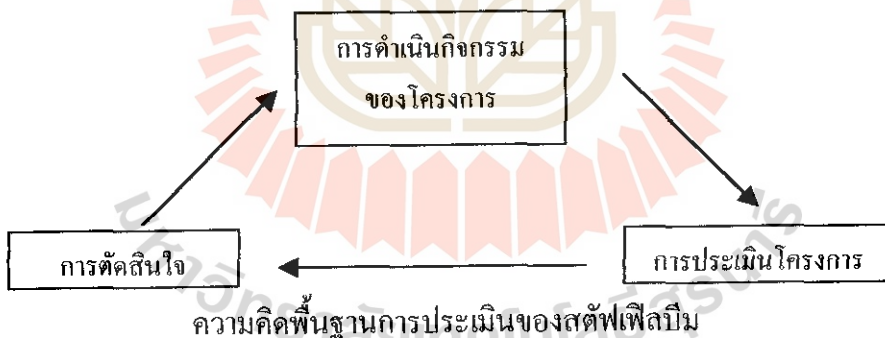
⁵ ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

เงินกู้พร้อมคอกเบี้ย

9. ให้สมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้เปิดบัญชีออมทรัพย์ธนาคารออมสิน สาขาปากช่อง แล้วนำสำเนาบัญชีและเลขที่บัญชียื่นต่อคณะกรรมการกองทุนโดยด่วน
10. ในการขอกู้แต่ละครั้งต้องไม่เกิน 20,000 บาท แต่ถ้าประสงค์จะกู้เงินเกินกว่าที่กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมัยวิสามัญลงมติให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้วงเงินไม่เกิน 50,000 บาท และมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เช่น โฉนดที่ดิน หรือ นส.3
11. ในกรณีที่ผู้กู้เงินกองทุนไปดำเนินการประสบปัญหาอันเกิดจากเหตุสุดวิสัยสามารถกู้เพิ่ม (ฉุกเฉิน) ได้โครงการละไม่เกิน 5,000 บาท
12. ในการทำสัญญาเงินกู้ทุกครั้ง ให้ประธานบริหารกองทุนและกรรมการฝ่ายเงินกู้ บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ลงนามร่วมกัน⁶

7. หลักการประเมินโครงการแบบชีพพีโมเดล (CIPP Model)

การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกสำหรับการตัดสินใจ โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ

ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

⁶ ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

สต๊อฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบของการประเมิน ว่า รูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่ประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการประเมินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยี และแผนการของการดำเนินโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้ดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Dccision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recucling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูล

จากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ สัมเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป⁷

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดขนาดและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือที่ชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาดักรุดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ

⁷ ชูติวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้าที่ 89 – 91

ระดับล่างอีกทางหนึ่ง และส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมีโอกาสกระทำได้อีกทั้งบัณฑิตได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ สมควรให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย จัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบหลักสูตรจะได้รับ “ประกาศนียบัตรบัณฑิต” ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตดังกล่าวด้วย

การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องสร้างความรู้การบริหารจัดการที่โปร่งใส การดำเนินงานเน้นสนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมากกว่ายึดกฎระเบียบตายตัว จึงต้องแก้ไขระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง การติดตามช่วยแก้ไขปัญหาแก่ชาวบ้าน การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่คณะกรรมการกองทุน การพัฒนาตัวชี้วัด การบริหารแบบโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการกองทุน ทุกระดับมีแนวทางพัฒนาทั่วโลกให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการร่วมมือกับภาครัฐ ประชาคมทุกระดับร่วมเป็นกลไก ตรวจสอบ ให้กองทุนล้านบาทบริหารได้มีประสิทธิภาพเพื่อประชาชนจริง ๆ

ในส่วนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ทำอย่างไรจะมีการช่วยเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งในการเป็นผู้นำให้มากขึ้น ด้วยการร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ จากนั้นก็จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มคน เช่น เรื่องการวิเคราะห์กิจกรรมที่แก้ปัญหาได้จริง การทำธุรกิจชุมชนเน้นเรื่องตลาด การเขียนโครงการและการวางแผนแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการแบบโปร่งใสตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแบบสันติวิธี การประชุมชาวบ้านแบบสร้างสรรค์หรือแบบจัดสรร เป็นต้น

ระยะเวลาการคืนทุนเงินกู้ของสมาชิก 1 ปี ตามระเบียบ อาจจะไม่เพียงพอสำหรับผู้กู้ยืมไปลงทุนที่ต้องใช้เวลาในการคืนทุนเกิน 1 ปี เช่น กู๋ไปซื้อวัว 2-3 ตัว ทำสวน ซึ่ง 1 ปี ยังไม่เห็นผลจึงไม่สามารถคืนได้แน่นอน

เงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท อาจจะทำให้เงินกองทุนอื่น ๆ ได้รับผลกระทบ กรรมการกองทุนอื่น ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ไม่ต้องเปลี่ยนทุก 2 ปี อยู่ไปได้ตลอดแต่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีการจับสลากออกทุก 1 ปี แม้จะเป็นได้ถึง 2 สมัย แต่เกรงว่าอาจจะทำให้ขาดประสิทธิภาพที่ต่อเนื่อง

การจัดทำบัญชีเกรงว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้น้อย ถึงแม้จะผ่านการอบรมแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่าจะทำได้เพราะรูปแบบเข้าใจยาก และมีความแตกต่างกับบัญชีที่ทำอยู่มากมีช่องการลงบัญชีมากกว่า 10 ช่อง สำหรับข้อเสนอแนะกรรมการกองทุนเป็นห่วงเรื่องการจัดทำบัญชี อาจเกิดการผิดพลาดได้ เพราะรูปแบบและวิธีการลงบัญชีค่อนข้างมาก มีหลายช่อง ไม่เหมือนกับบัญชีเงินกองทุนที่มีอยู่แล้ว อยากจะให้มีการปรับรูปแบบวิธีการให้ง่ายต่อชาวบ้านที่ไม่ได้เรียนหนังสือมามาก เพราะส่วนใหญ่จะจบการศึกษาแค่ ป.4 พร้อมกันนี้น่าจะมีบัณฑิตอาสา หรือผู้ที่ทางราชการจ้างให้เข้ามาช่วยในเรื่องการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน รูปแบบของบัญชีน่าจะเป็นบัญชีของชาวบ้านที่คิดเองเหมือนกับบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์ที่ทำอยู่ และไม่น่าจะต้องใช้ระบบบัญชีของกรมบัญชีกลางที่สำคัญการกำหนดแนวทางของกองทุนขัดแย้งกับการปฏิบัติจริง โดยการบอกให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง แต่มีหลายอย่างที่กำหนดให้ชาวบ้านทำ ดังนั้น อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน โดยจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านที่ดำเนินการแล้ว มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน⁸

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

⁸ บทความจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับประจำวันพฤหัสบดีที่ 31 มกราคม พุทธศักราช

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาสำคัญของบทที่ 3 ผู้จัดทำสารนิพนธ์จะนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินการประเมินโครงการ เนื้อหาหลัก ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้ (1) วิธีการประเมินโครงการ (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (3) ตัวแปรและตัวชี้วัด (4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล (6) การวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดของหัวข้อย่อยแต่ละข้อจะปรากฏอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ช่วงเวลาวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ถึง เดือนกันยายน 2545 สารนิพนธ์นี้ใช้วิธีการและการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ (1) เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ (2) รายการ (บร.11) (3) การประเมินโดยชีพม์โมเดล (CIPP Model) โดยจะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพโดยรอบทั่ว ๆ ไปของหมู่บ้านเลือดไทย ตามหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน วัฒนธรรมประเพณี โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มชาวบ้าน

1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้ เช่น นโยบายของรัฐบาล เงินกองทุน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุน การเตรียมความพร้อม การสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วยระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้ เช่นการจัดทำระเบียบกองทุน การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน ระบบบัญชีกองทุน กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน การตรวจสอบการใช้เงินกู้ การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน การจัดสรรผลประโยชน์

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมด ที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย เช่น จำนวนสมาชิกกองทุน จำนวนผู้ได้เงินกู้ ยอดเงินให้กู้ จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดกองทุน การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ ทัศนคติของสมาชิกต่อกองทุน ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกประชากรในการศึกษาข้อมูล ได้แก่ 3 กลุ่มระบบ C, A, B โดยยึดประชากรที่เป็นตัวแทนของแต่ละระบบ ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรหน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ได้แก่ คณะกรรมการกองทุน 15 คน สมาชิกส่วนที่ไม่ได้กู้จำนวน 14 คน สมาชิกที่กู้จำนวน 39 คน ชาวบ้านทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

2.2 ประชากรหน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาสมาชิกผู้กู้จำนวน 39 คน แยกเป็นกลุ่มอาชีพ ดังนี้

2.2.1 การผลิตทางการเกษตร จำนวน 33 คน

2.2.2 ค้าขาย จำนวน 4 คน

2.2.3 การบริการ จำนวน 2 คน

2.3 หน่วยระบบ C บริบทของหน่วยระบบ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเลือดไทย สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample or Sampling Group) ในการวิจัย หมายถึง กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่างเพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษาดังนั้น

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของประชากรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างย่อมเป็นผลการศึกษาจากประชากรด้วย กลุ่มตัวอย่างต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ผู้วิจัยทำการวิจัยโดยสุ่มจากจำนวนประชากรในหมู่บ้านเลือดไทยตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เช่น แยกตามกลุ่มอาชีพ อายุ เพศ

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร จากการวิจัยเลือกสุ่มตัวอย่างจาก

ประชากรในหมู่บ้านเลือดไทย 50% ของครัวเรือนประชากรทั้งหมด ผู้ให้ข้อมูล คือ ประธานกองทุน รองประธานกองทุน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน สมาชิกผู้กู้เงินกองทุน ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัด

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรออกเป็น 3 ระบบ โดยยึดหน่วยระบบในการวิเคราะห์ โดยมีตัวแปรและตัวชี้วัดดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วย 3 หน่วยระบบ ดังนี้คือ

1. หน่วยระบบ C คือ บริบทของหน่วยระบบ
2. หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
3. หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ตัวชี้วัดที่จะประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย มีดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A (Context Indicator) คำว่า บริบท หมายถึง สภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย แบ่งเป็น 2 ระดับ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การทำมาหากินของประชากร ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด

ย่อม (SMEs)

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน การทำมาหากินของชาวบ้านในหมู่บ้าน ตัวชี้วัดบริบทท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
- 1.2.2 เศรษฐกิจและสังคมทั้งหมู่บ้าน
- 1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี
- 1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 2.1 นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทางปฏิบัติด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- 2.2 เงินกองทุน 1 ล้านบาท
- 2.3 คณะกรรมการกองทุน
- 2.4 ผู้สมัครขอตั้ง

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 3.1 การคัดเลือกผู้ตั้ง
- 3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
- 3.3 การรับชำระหนี้
- 3.4 การทำบัญชี
- 3.5 กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน
 - 3.5.1 การรับสมัครสมาชิก
 - 3.5.2 การฟื้นฟูสภาพการเป็นสมาชิก
 - 3.5.3 ประเภทสมาชิก ได้แก่ รายบุคคล กลุ่มองค์กร
 - 3.5.4 การทำทะเบียนสมาชิก
- 3.6 กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
 - 3.6.1 ขั้นตอนการขอตั้ง
 - 3.6.2 การคัดเลือกผู้ตั้ง
 - 3.6.3 การโอนเงินให้ผู้ตั้ง
 - 3.6.4 การรับชำระหนี้

3.7 การส่งเสริมการใช้เงินกู้

3.7.1 การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ

3.7.2 การช่วยเหลือตลาด

3.8 การตรวจสอบการใช้เงินกู้

3.9 การจัดทำรายการและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

3.10 การจัดสรรผลประโยชน์

4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่

4.1.1 จำนวนผู้กู้

4.1.2 ยอดเงินให้กู้

4.1.3 จำนวนสมาชิกกองทุน

4.1.4 จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด

4.1.5 ยอดเงินที่มีการชำระคืน

4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) ได้แก่

4.2.1 จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้

4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน

4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้

4.2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น

4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่

4.3.1 ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน

4.3.2 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

4.3.3 ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

การทำมาหากินของประชากร ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

ย่อม (SMEs)

- 1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
- 1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท
- 1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน การทำมาหากินของชาวบ้านในหมู่บ้าน ตัวชี้วัดบริบทท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
- 1.2.2 เศรษฐกิจและสังคมทั้งหมู่บ้าน
- 1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี
- 1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
- 1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
 - 1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
 - 1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ
 - 1.3.3 หนี้สินของครอบครัว
 - 1.3.4 อาชีพหลักของผู้กู้
 - 1.3.5 รายได้ของครอบครัว
 - 1.3.6 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ
 - 1.3.7 สมาชิกในครอบครัว
 - 1.3.8 สภาพความเป็นอยู่

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 2.1 จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ
- 2.2 จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้
- 2.3 วัตถุประสงค์การกู้เงินตาม โครงการ
- 2.4 สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ

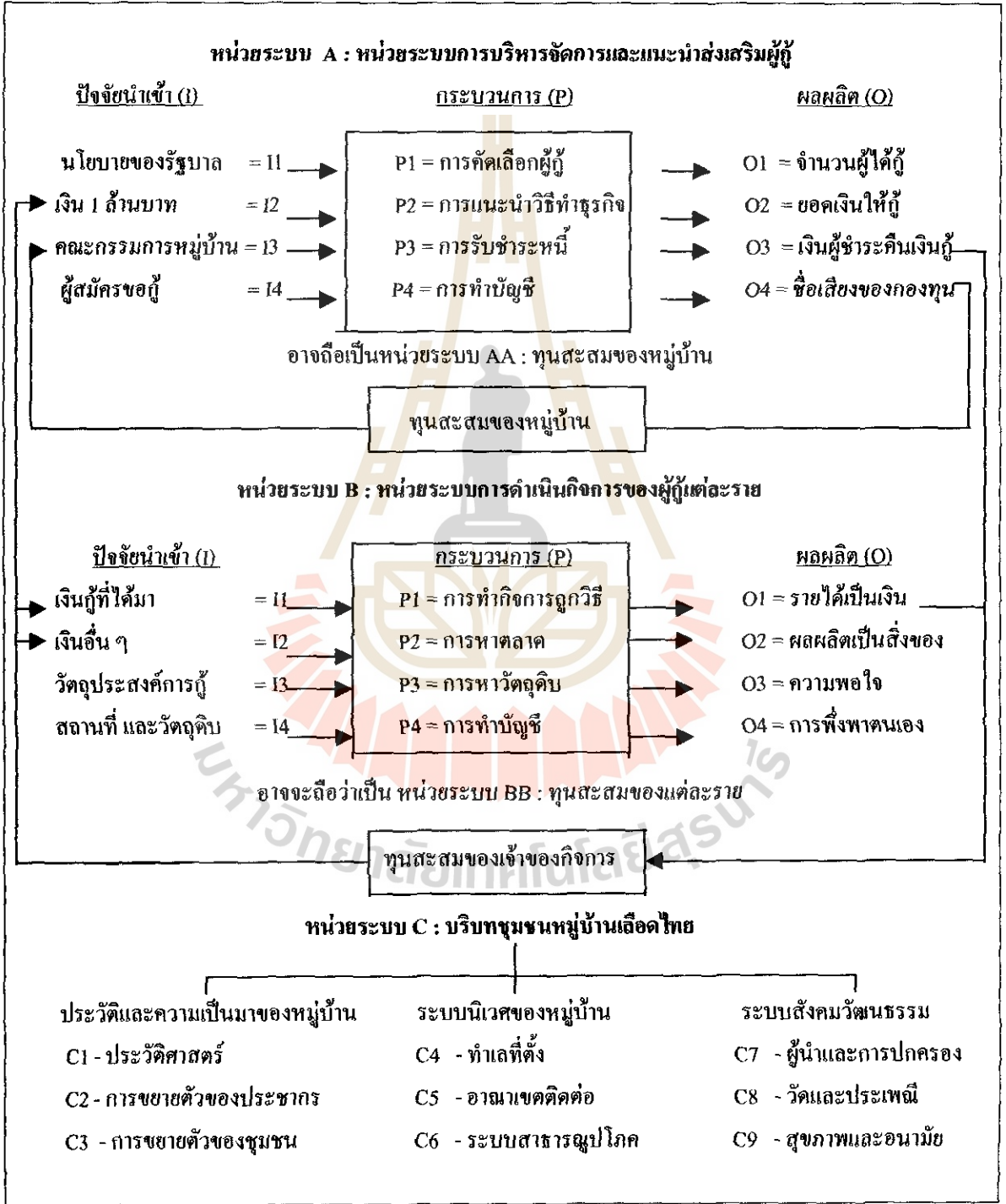
- 2.4 สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ
- 2.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
- 2.6 จำนวนแรงงาน
3. **ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้**
 - 3.1 การดำเนินกิจการอย่างถูกต้อง
 - 3.2 การขาดขาดที่ดี
 - 3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี
 - 3.4 การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน
 - 3.5 การใช้จ่ายเงินกู้
 - 3.6 การหาความรู้เพิ่มเติม
4. **ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้**
 - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่
 - 4.1.1 รายได้เป็นเงิน
 - 4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
 - 4.2.1 ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
 - 4.2.2 ผู้กู้ได้ดำเนินกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
 - 4.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact)
 - 4.3.1 ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
 - 4.3.2 ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
 - 4.3.3 การกลับคืนถิ่นของประชาชน

ตัวชี้วัดการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทยโดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้น มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของระบบ A

ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะ หน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น

ในการทำงานคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

แผนภาพแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปของ “ซัพพลายโมเดล”

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ในการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อใช้ในการหาข้อมูล

1. บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนในหมู่บ้าน)

- ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ได้แก่

1. กชช 2 ค
2. จปฐ.
3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
4. แผนที่หมู่บ้าน
5. แผนพัฒนา 5 ปี และรายปี

2. บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

3. บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน)

กลุ่มตัวอย่าง

- กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ผู้นำชุมชน
- ประชาชนทั่วไปในชุมชน (ทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของกองทุน)

4. บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

- รวบรวมจากเอกสารของกองทุนและสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน

5. บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคม การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6. บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคมกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

7. บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนคติของประชาชน)

8. บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ SMEs)

9. บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) โดยสุ่มตัวอย่าง 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

10. บร.10 (แบบสรุปรูปทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายการณ์ของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน)
12. บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) ในกระบวนการของ AIC ในการวิเคราะห์แผนแม่บทชุมชน (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ในการดำเนินการ โครงการใด ๆ นั้น ผู้ปฏิบัติงานโครงการจะต้องทราบว่าโครงการที่ตนรับผิดชอบ จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนแสดงถึงลักษณะในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

การกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย มีดังนี้

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาหาความรู้เพิ่ม
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน
8. ในชุมชนมีการรวมตัวกลุ่มองค์กรประชาชน
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยประชุมหรือเสวนา
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิด โดยสมาชิกในชุมชน

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องการความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ให้มากที่สุด โดยกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึก หรืออาจจะแสดงความเห็น

ใจทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกส่วนบุคคลมากขึ้น เป็นการสัมภาษณ์ตามหน่วยระบบ B คือการสัมภาษณ์ผู้รู้เป็นรายบุคคล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตาม บร.11

2.การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายตามโครงสร้างของพฤติกรรมที่ต้องการการสังเกต โดยที่กลุ่มเป้าหมายไม่รู้ตัว จะทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการ แยกได้เป็น

2.1 การสังเกตโดยมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้ประเมินเข้าร่วมเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมาย แล้วดำเนินการเก็บข้อมูล (ตาม บร.11)โดยที่กลุ่มเป้าหมายรับทราบว่าตนเองกำลังถูกเก็บรวบรวมข้อมูล การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน

2.2 การสังเกตโดยบุคคลภายนอก ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ว่าคุณถูกสังเกต เช่นการสังเกตการประกอบอาชีพของผู้ในแต่ละราย และบันทึกข้อมูลได้ทันที โดยใช้เครื่องมือแต่ละชนิดในการประเมิน

3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data)

ได้แก่

1. กชช 2 ค
2. จปฐ.
3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
4. แผนที่หมู่บ้าน
5. แผนพัฒนา 5 ปี และรายปี

4. เวทีประชาคมตำบล เป็นเวทีสะท้อนความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของกองทุน โดยประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในตำบล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ชุมชนหมู่บ้านเถื่อนไทยมีการบริหารจัดการกองทุนที่ดี ทำให้ในหมู่บ้านของตนมีเงินหมุนเวียนดีขึ้น ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นไปด้วยสมาชิกผู้กู้นำเงิน ไปลงทุนทำธุรกิจทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีเงินหมุนเวียนภายในครอบครัว

2. วิเคราะห์เชิงระบบ ได้แก่ ระบบ A, B, C

ระบบ A เป็นระบบการบริหารแหล่งเงินทุนให้ระบบ B ของผู้กู้แต่ละราย

ระบบ B เป็นระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย

ระบบ B จะกู้เงินกองทุนจากระบบ A เพื่อนำไปดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการแต่ละโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทน แล้วนำส่งชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้กับระบบ A ซึ่งทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบ A และ ระบบ B ทำให้ประชากรในชุมชน และสภาพทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปของระบบ C (บริบทชุมชน) มีการพัฒนานำไปสู่คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุน 1 ล้านบาท

3. วิเคราะห์โดยการพิจารณาตัวแปรและตัวชี้วัด ในแต่ละหน่วยระบบย่อย คือ ระบบ A, B, C ถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีก็จะส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านเลือดไทยมีประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในอนาคตต่อไป

3. วิเคราะห์นำเสนอผลสารนิพนธ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

เนื้อหาบทที่ 4 เป็นการนำเสนอผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยจะอธิบายโดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้ (1) ผลการประเมินบริบทชุมชน (2) ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม (3) ผลการประเมินผู้ดูแลราย (4) สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ รายละเอียดแต่ละหัวข้อจะปรากฏ ต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับท้องถิ่น

1.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเลือดไทย

หมู่บ้านเลือดไทย เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2524 หรือประมาณ 20 ปี มาแล้วพระบรมราชินีนาถ พระราชทานกัณฑ์หม่อม สำหรับสนับสนุนให้หมู่บ้านเลือดไทย นี้ด้วยพระบรมราชินีนาถ พระราชทานกัณฑ์หม่อม สำหรับสนับสนุนให้หมู่บ้านแห่งนี้ด้วย

เมื่อวันที่ 21 มิ.ย. 2524 เวลา 08.00 น. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้เดินทางมาเป็นประธาน ในพิธีเปิดป้าย หมู่บ้านเลือดไทย ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อเดินทางมาถึง นายสมบุรณ์ ไทยวัชรามาศ ผู้ว่าราชการจังหวัดฯ ได้นำราชการจากจังหวัด อำเภอและราษฎรในตำบลหมูสี มารอต้อนรับ หลังจากเสร็จพิธีทางศาสนาแล้ว ผวจ.นม. ได้กล่าวรายงานประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน พอสรุปใจความได้ว่า หมู่บ้านเลือดไทยเกิดขึ้นเนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2510 ได้มีราษฎรจากจังหวัดต่างๆ คือ จังหวัดลพบุรี สระบุรี อโยธยา และนครราชสีมา อพยพมาจับจองที่ดินทำกินบริเวณเขาจันทร์ เขาแหลม เขาโป่งสงวน และเขาใหญ่ หมู่บ้านเหล่านี้ได้ทำไร่ เรือยและจับจองที่ดินทำกินขยายเพื่อขึ้นประมาณ 70 หลังคาเรือน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้จึงจัดตั้งศูนย์พิทักษ์ขึ้นที่หมู่บ้านหินเพลิง ราษฎรไม่พอที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้มาขัดขวางการไปจองที่ดินของตนจึงได้เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้นประกอบกับขณะนั้นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้เข้ามาปลุกระดมชวนเชื่อและต่อมารายงานบ้านหินเพลิงถูกยิงตาย จึงพากันปักใจเชื่อว่าทางเจ้าหน้าที่ของทางบ้านเมืองรู้เห็นเป็นใจ ชาวบ้านจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ ผกค. อย่างเปิดเผย ต่อมาเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2523 ได้เข้ามาโจมตีศูนย์พิทักษ์ป่าไม้ฆ่าเจ้าหน้าที่ของราชการตาย 4 ศพ และได้ข่มขู่ราษฎรที่ไม่ให้ความร่วมมือ เหตุการณ์เริ่มทวีความรุนแรงขึ้น ตามลำดับ กองกำกับสุรนารีและหน่วยงานผสมพล

เรือนตำรวจทหาร (พตท.) 2021 ได้สั่งการให้ พันร.ฉก.232 เข้มแก้ไขสถานการณ์ทางกองพันทหารราบเฉพาะกิจที่ 232 จึงได้ขอความร่วมมือไปยังบาดหลวงบุญเลิศ ธาราฉัตรผู้อำนวยการสำนักคาทอลิกสงเคราะห์ผู้ประสบภัย และได้รับเงินจัดสรรจำนวนเงิน 400,000 บาท มอบให้และได้อพยพราษฎรจากหมู่บ้านหินเพลิง มาตั้งที่แห่งใหม่เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2524 โดยได้ปลูกอาคารบ้านเรือนเสร็จเมื่อวันที่ 10 มิ.ย.2524 ทางราชการได้มาช่วยเหลือขนานน้ำบาดาลพร้อมทั้งวางท่อส่งน้ำ แจกจ่ายทั่วทุกหลังคาเรือน นอกจากนี้ หมู่บ้านแห่งนี้ยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยได้พระราชทานกัณฑ์หลตสำหรับสูบน้ำมาติดตั้งในหมู่บ้านจำนวน 1 เครื่อง

ต่อจากนั้น นายกรัฐมนตรี ประธานในพิธีได้ประกอบพิธีเปิดแพรคลุมป้ายหมู่บ้านเลือดไทยเสร็จแล้วได้กล่าวปราศรัยกับราษฎรความตอนหนึ่งว่า รู้สึกยินดีที่ได้เห็นชาวบ้านแห่งนี้หน้าตาสดชื่นแจ่มใสคงจะหายหวาดกลัวจากพคค.แล้ว พื้นแผ่นดินใหม่แห่งนี้เป็นที่ดินที่อุดมสมบูรณ์มาก ปลูกอะไรก็ขึ้น และงอกงามดี เมื่อร่วมแรงร่วมใจกันสร้างบ้านแล้วก็ขอให้ช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าต่อไป หลังจากที่ได้ปราศรัยกับราษฎรแล้วได้มอบผ้าห่มกันหนาว เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ราษฎรและได้ตรวจดูกัณฑ์หลตซึ่งได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถซึ่งมาติดตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านเลือดไทย หลังจากนั้นนายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปตรวจดูการสร้างสะพานข้าม ถ้าทดลองเชื่อมหมู่บ้านคลองดินคำกับบ้านท่าช้าง ตำบลหมูสีซึ่งใช้เงินงบประมาณ 590,000 บาทการก่อสร้างกำลังดำเนินการไปอย่างรวดเร็วหากเสร็จแล้วคาดว่าจะทำให้ราษฎรในท้องถิ่นดังกล่าวได้มีสะพานสัญจรไปมาสะดวกยิ่งขึ้น

1.1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์หมู่บ้านเลือดไทย

โดยส่วนใหญ่หมู่บ้านเลือดไทยเป็นป่าเสื่อมโทรมมีภูเขาล้อมรอบ ปัจจุบันมีการปลูกป่าทดแทนป่าที่เสื่อมไปขึ้นมา

1.1.3 การขยายตัวของประชากรหมู่บ้านเลือดไทย

มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นกว่าสมัยก่อน ปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือน 50 ครัวเรือน ชาย 121 คน หญิง 123 คน รวม 244 คน

1.1.4 ระบบนิเวศของหมู่บ้านเลือดไทย

หมู่บ้านเลือดไทย ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง สภาพถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนลาดยาง มีระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร

1.1.5 อาณาเขตติดต่อ ของหมู่บ้านเลือดไทย ตำบลพุมูลี

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลขนงพระ หนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกองบาลอง อำเภอปากช่องจังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อดำบลประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

ทิศตะวันตก ติดต่อดำบล หินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

ติดต่อดำบลพญาเย็น อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1.1.6 สภาพที่ดินหมู่บ้านเลือดไทย

โดยส่วนใหญ่สภาพดินจะเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินจะเปรี้ยว

1.1.7 ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

ปัจจุบันเป็นป่าเสื่อมโทรม มีภูเขาล้อมรอบ มีการปลูกป่าทดแทน

1.1.8 แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้านเลือดไทย

บ่อน้ำบาดาล 3 บ่อ สระน้ำ คลองน้ำ ซึ่งสามารถใช้ได้ ตลอดปี

1.1.9 ระบบสาธารณูปโภคหมู่บ้านเลือดไทย

การคมนาคม

ถนน รพช. ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ติดต่อกันระหว่าง หมู่บ้านในตำบลพุมูลีกับอำเภอปากช่อง จากหมู่บ้านเลือดไทยเป็นถนนลาดยางของ รพช. ติดต่อถนนรัฐดี เข้าสู่อำเภอ ปากช่อง ถนนมิตรภาพ

1.1.10 ระบบน้ำหมู่บ้านเลือดไทย

ครั้งสมัยเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านเลือดไทยประมาณปี พ.ศ. 2524 ทางราชการได้มาช่วยเจาะน้ำบาดาลพร้อมทั้งวางท่อส่งน้ำ แจกจ่ายทั่วทุกหลังคาเรือน ยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ โดยได้พระราชทานกัณฑ์สมสำหรับสูบน้ำมาติดตั้งในหมู่บ้าน จำนวน 1 เครื่อง ซึ่งในปัจจุบันนี้กัณฑ์ได้รับความชำรุดเสียหาย เหลือแต่โครง ใบพัดหลุดหักหมด ซึ่งทางชาวบ้านอยากจะให้ส่วนราชการ หรือทางส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามานูรณะซ่อมแซมปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์และประวัติศาสตร์แก่ลูกหลานต่อไป และในปัจจุบันได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาบริหารดูแลในเรื่องค่าน้ำกันเองภายในหมู่บ้าน

1.1.11 ระบบเสียงตามสายหมู่บ้านเลือดไทย

การประชาสัมพันธ์ภายในหมู่บ้านเลือดไทยจะมี คุณสมนึก คชน่วม เป็นผู้ดำเนินการ กระจายเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในหมู่บ้านรับทราบข่าวสารต่างๆ ที่ทางหมู่บ้านได้รับ มาจากทางส่วนราชการอำเภอปากช่อง อบต.หุมสี และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน โดยใช้หอกระจาย เสียงของวัดบ้านเลือดไทย เป็นที่กระจายเสียง

1.1.12 ระบบสังคมวัฒนธรรม

ผู้นำและการเมืองการปกครอง

ผู้นำชุมชนภายในหมู่บ้านเลือดไทย มีคุณประยูร ยาดิ เป็นประธานผู้นำชุมชน และมี ตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน และประธานกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย

คุณประยูร ยาดิ ถือว่าเป็นผู้นำที่ดีมาก พยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีการจัดระบบ ระเบียบภายในหมู่บ้าน เข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านของตนให้มี ศักยภาพและความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการกองทุนที่ดีทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ

1.1.13 ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่ภายในหมู่บ้านเลือดไทย จะมีอาชีพทำการเกษตร ปลูกไร่ข้าวโพด สวนน้อยหน้า จะผลัดเปลี่ยนกัน ไปตามฤดูกาล

1.1.14 วัดและประเพณี

หมู่บ้านเลือดไทยมีวัดประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง คือ วัดบ้านเลือดไทย มี พระ 3 รูป เณร 1 รูป รวม 4 รูป

ประเพณีท้องถิ่น

1. ประเพณีการแข่งขันกีฬาระหว่างหมู่บ้านในตำบลหุมสี ประมาณเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคมของทุกปี
2. ประเพณีวันสงกรานต์ มีการสรงน้ำพระ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ถวายกฐิน เดือน เมษายน ของทุกปี
3. ประเพณีเข้าพรรษา ออกพรรษา มีการทำบุญตักบาตร

1.1.15 โรงเรียนและการศึกษา

หมู่บ้านเลือดไทยยังไม่มีโรงเรียน ส่วนมากเด็ก ๆ ที่อยู่ในหมู่บ้านจะไปเรียนหนังสือ ที่หมู่บ้านใกล้เคียง คือหมู่บ้านคลองดินคำ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ชื่อ โรงเรียนวัดคลองดินคำ ถ้าเป็นระดับมัธยมศึกษาจะไปเรียนกันที่โรงเรียนบ้านท่าช้าง หมู่บ้านท่าช้าง โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม

1.1.16 สุขภาพอนามัย

ประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะมีสุขภาพอนามัยที่ดี ไม่ค่อยเจ็บป่วย มีร่างกายแข็งแรงดี และส่วนมากจะมีบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค ส่วนคนแก่ก็มีบัตรผู้สูงอายุรักษาฟรี

สรุป

บริบทชุมชนหมู่บ้านเลือดไทยโดยรวมแล้ว เป็นหมู่บ้านที่มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีผู้นำชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ ในการนำเทคนิค วิธีการต่าง ๆ มาใช้เปลี่ยนแปลงพัฒนาหมู่บ้าน มีการจัดระบบระเบียบภายในหมู่บ้าน เข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านของตนให้ดีขึ้น ซึ่งประกอบกับปัจจุบันได้มีกองทุน 1 ล้านบาทเข้ามาในหมู่บ้านเลือดไทย ทำให้ชาวบ้านหมู่บ้านเลือดไทยมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อกู้ยืม ไปใช้พัฒนาอาชีพ เสริมสร้างรายได้ ทำให้หมู่บ้านเลือดไทยมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย จากการดำเนินงานในระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึง เดือนกันยายน 2545 โดยภาพรวมมีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

2.1.1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านเลือดไทย พบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านมีความเข้าใจนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ว่าเป็นโครงการที่กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจเกิดความเข้มแข็ง เป็นเงินกองทุนที่ช่วยเหลือชาวบ้านที่ไม่มีเงินทุน และขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ได้มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สำหรับนำไปพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างรายได้ และที่สำคัญไม่ต้องเสียดอกเบี้ยแพง

2.1.1.2 เงิน 1 ล้านบาท เป็นเงินของรัฐบาลที่จัดสรรให้กับทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ หมู่บ้านเลือดไทยก็เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ได้รับเงินกองทุน 1 ล้านบาท เพื่อนำมาพัฒนาหมู่บ้านและพัฒนาชาวบ้านให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งทางหมู่บ้านเลือดไทยได้รับโอนเงินกองทุน 1 ล้านบาท เข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารออมสิน สาขาปากช่อง เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม

2544 เงินกองทุน 1 ล้านบาท ปัจจุบันทางคณะกรรมการได้ทำการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกผู้กู้ไปจำนวน 945,000 บาท ยอดเงินคงเหลือ 55,000 บาท ซึ่งจะนำไปเป็นเงินกู้ฉุกเฉิน

2.1.1.3 คณะกรรมการหมู่บ้านเลือดไทย มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการได้มาจากการลงมติของสมาชิกกองทุน คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2544 มีคณะกรรมการ 15 คน ที่ปรึกษา 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถ คณะกรรมการกองทุนจะต้องมีความเข้าใจในระเบียบกองทุนเป็นอย่างดี เพื่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

เป็นการประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2.1.2.1 กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน ต้องเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเลือดไทยไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีนิสัยดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่มีอยู่ในกองทุน เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

2.1.2.2 กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ถือว่าอยู่ในขั้นดี เทรนด์ของกองทุนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีพอสมควร และสามารถที่จะแนะนำการทำบัญชีให้กับคณะกรรมการท่านอื่นเข้าใจได้

2.1.2.3 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ จะได้รับคำแนะนำจากหน่วยราชการมาให้คำปรึกษา แนะนำ วิธีการและเทคนิคในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ

2.1.2.4 การรับชำระหนี้ กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้ผู้กู้ชำระคืนในกำหนดระยะเวลา 1 ปี คืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันทำสัญญา

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

2.1.3.1 ผลโดยตรง พบว่า ปัจจุบันหมู่บ้านเลือดไทย ได้ปล่อยเงินกู้มาเป็นระยะเวลา 7 เดือน กองทุนมีสมาชิกทั้งหมด 53 คน ได้ปล่อยเงินกู้ไปเป็นจำนวน 39 ราย รวมเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 945,000 บาท คงเหลือเงินจำนวน 55,000 บาท

2.1.3.2 ผลกระทบโดยตรง พบว่า มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นในการประกอบอาชีพ ซึ่ง

สมาชิกจะนำเงินไปลงทุน โดยบางส่วนนำไปสมทบกับทุนเดิมที่มีอยู่ บางส่วนนำไปเปิดกิจการใหม่ ซึ่งเป็นการนำเงินลงทุนที่ได้ไปพัฒนาอาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลตอบแทนกลับมา มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2.1.2.3 ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า

1. กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งมากขึ้น เพราะสมาชิกผู้กู้สามารถนำเงินไปลงทุนทำให้เกิดรายได้ และมีความสามารถที่จะนำเงินนั้นมาชำระคืนได้ ทำให้เงินสะสมในกองทุนไม่สูญเปล่า

2. ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการได้เข้าใจในระบบการทำงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการว่าทำอะไรที่จะทำให้งกองทุนมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

3. ทำให้หมู่บ้านมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้กับหมู่บ้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะผ่านทางด้านการทำธุรกิจใหม่ ๆ หรือหาการตลาดเพื่อขยายธุรกิจของตนเอง

4. ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านเกิดความไม่พอใจคณะกรรมการ เพราะคิดว่าคณะกรรมการเล่นพรรคเล่นพวก ส่วนมากเครือข่ายของคณะกรรมการ

ตารางการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้แบ่งตามกลุ่มอาชีพได้ 3 กลุ่ม (1) กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม 34 คน (2) กลุ่มอาชีพค้าขาย 3 คน (3) กลุ่มอาชีพบริการ 2 คน รวมทั้งหมด 39 คน ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม

ตารางที่ 1

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้านเลขที่	อาชีพหลัก	อาชีพที่ลงทุน	วงเงินขอกู้	รายได้ต่อเดือน
1	นายบุญมา ศรีสวัสดิ์	66/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
2	นายสอง หาโพธิ์ทัน	19/2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
3	นายฉลอง คุ่มกิจ	23	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,000
4	นายสมพร หมายมัน	65/1	การเกษตร	ทำสวน	20,000	6,000
5	นางสาวพรรณภา บัวขำ	11	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,500

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้าน เลขที่	อาชีพหลัก	อาชีพที่ ลงทุน	วงเงินขอ กู้	รายได้ต่อเดือน
6	นางเช่อม วงษ์เช่อม	2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
7	นางเล็ก มั่นศิลป์	73/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	4,000
8	นางสาวดวงใหม่ มั่นศิลป์	73/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
9	นางอำนวย สง่างาม	4/2	การเกษตร	ทำนา	10,000	5,000
10	นางสาวประนัดดา ศรีเอม	5/1	รับจ้าง	ทำไร่	20,000	4,500
11	นางสมพงษ์ วัฒแก้ว	65/2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
12	นางสมพิศ ชูเกาะ	6/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
13	นางวิมล อยู่เลิศ	17	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,500
14	นางสุภาวรรณ สุมาลัย	47	การเกษตร	ทำไร่	15,000	5,000
15	นางสีไพร วงษ์เช่อม	2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,000
16	นางประถม หาโพธิ์ทัน	19/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
17	นายรุ่งโรจน์ อุ่นกมล	42/2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,000
18	นายพนมไพร ชมภูษ	57	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
19	นางนงภา สง่างาม	26/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,500
20	นางสาวสายฝน สุขเกษม	73/2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,500
21	นางอินแก้ว ประกัน	36	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
22	นายประพจน์ หมายมั่น	65/2	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,000
23	นายสังเวียน สุขเกษม	62	การเกษตร	ทำนา	20,000	6,000
24	นางนารี สอนดี	53	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,500
25	นางลัดดา ยาคี	20	การเกษตร	ทำไร่	50,000	8,000
26	นางจันทงค์ อินทร์บุญมา	24/1	การเกษตร	ทำไร่	50,000	7,500
27	นายอัศวิน สุขเกษม	73	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,000
28	นายคุณ เหล่าจันทิก	61	การเกษตร	ทำไร่	50,000	8,000
29	นายสรศักดิ์ หมายมั่น	65	การเกษตร	ทำสวน	50,000	8,000
30	นายเจริญ ช่อมะกอก	72	การเกษตร	ทำไร่	50,000	7,500

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้าน เลขที่	อาชีพหลัก	อาชีพที่ ลงทุน	วงเงินขอ กู้	รายได้ต่อเดือน
31	นายวิเชียร ช่อมะกอก	38	การเกษตร	ทำไร่	50,000	8,000
32	นายดำรงค์ บุญคง	40/3	การเกษตร	ทำไร่	20,000	6,000
33	นายเสนาะ บุญเย็น	68/1	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000
34	นายเปี้ยก ศรีเอม	5	การเกษตร	ทำไร่	20,000	5,000

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

กลุ่มอาชีพค้าขาย

ตารางที่ 2

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้าน เลขที่	อาชีพหลัก	อาชีพที่ ลงทุน	วงเงินขอ กู้	รายได้ต่อเดือน
1	นางวงเดือน ศรีษาบุตร	9/2	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	5,000
2	นางจำลอง มิสุณา	70	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	5,000
3	นายสามารถ วงศ์คำจันทร์	77	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	6,000

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

กลุ่มอาชีพบริการ

ตารางที่ 3

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	บ้าน เลขที่	อาชีพหลัก	อาชีพที่ ลงทุน	วงเงินขอ กู้	รายได้ต่อเดือน
1	นางศรีนวล ศรีสวัสดิ์	66	รับจ้าง	ซ่อม เครื่องยนต์	20,000	8,000
2	นายสำราญ ฆาธรรม	48	ช่างซ่อม	ผู้ซ่อม	20,000	6,000

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

3. ผลการประเมินผู้กู้แต่ละราย

ผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย จากการดำเนินงานในระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึง เดือนกันยายน 2545 มีดังนี้

3.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ตารางการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย แบ่งตามกลุ่มอาชีพได้ 3 กลุ่ม (1) กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม 34 คน (2) กลุ่มอาชีพค้าขาย 3 คน (3) กลุ่มอาชีพบริการ 2 คน รวมทั้งหมด 39 คน ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม

ตารางที่ 4

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ ได้	เงินอื่น	อาชีพที่ ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน	แรง งาน
1	นายบุญมา ศรีสวัสดิ์	20,000	10,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
2	นายสอง หาโพธิ์ทัน	20,000	10,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
3	นายฉลอง คุ่มกิจ	20,000	50,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
4	นายสมพร หมายมัน	20,000	50,000	ทำสวน	บุงเตย	ประสบการณื	2
5	นางสาวพรรณภา บัวขำ	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
6	นางเช่อม วงษ์เช่อม	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
7	นางเล็ก มั่นศิลป์	20,000	25,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
8	นางสาวดวงใหม่ มั่นศิลป์	20,000	15,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
9	นางอำนวยการ สง่างาม	10,000	20,000	ทำนา	เลือดไทย	ประสบการณื	5
10	นางสาวประนิตดา ศรีเอม	20,000	10,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
11	นางสมพงษ์ วัดแก้ว	20,000	10,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
12	นางสมพิศ ชูเกาะ	20,000	15,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
13	นางวิมล อยู่เลิศ	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
14	นางสุภาววรรณ สุมาลย์	15,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ ได้	เงินอื่น ๆ	อาชีพที่ ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน	แรง งาน
15	นางสีไพร วงษ์เชื้อม	20,000	25,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
16	นางประดม หาโพธิทัน	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
17	นายรุ่งโรจน์ อุ่นกมล	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
18	นายพนมไพร ชมภูนุช	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
19	นางนงภา สง่างาม	20,000	15,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
20	นางสาวสายฝน สุขเกษม	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
21	นางอินแก้ว ประกัน	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
22	นายประพจน์ หมายมัน	20,000	50,000	ทำไร่	บุงเตย	ประสบการณื	3
23	นายสังเวียน สุขเกษม	20,000	25,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
24	นางนารี สอนดี	20,000	15,000	ทำนา	เลือดไทย	ประสบการณื	5
25	นางลัดดา ยาคี	50,000	50,000	ทำไร่	วังน้ำเขียว	ประสบการณื	5
26	นางจันทงค์ อินทร์บุญมา	50,000	50,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	6
27	นายอัสวิน สุขเกษม	20,000	25,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
28	นายกุน เหล่าจันทิก	50,000	50,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	5
29	นายสรศักดิ์ หมายมัน	50,000	50,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	5
30	นายเจริญ ช่อมะกอก	50,000	50,000	ทำสวน	เลือดไทย	ประสบการณื	6
31	นายวิเชียร ช่อมะกอก	50,000	45,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	6
32	นายดำรงค์ บุญคง	20,000	25,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3
33	นายเสนาะ บุญเย็น	20,000	20,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	2
34	นายเปี้ยก ศรีเอม	20,000	15,000	ทำไร่	เลือดไทย	ประสบการณื	3

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

กลุ่มอาชีพค้าขาย

ตารางที่ 5

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ ได้	เงินอื่น ๆ	อาชีพที่ ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน	แรง งาน
1	นางวงเดือน ศรีษาพุทธ	20,000	5,000	ค้าขาย	เลือดไทย	ประสบการณื	1
2	นางจำลอง มิสุณา	20,000	10,000	ค้าขาย	เลือดไทย	ประสบการณื	2
3	นายสามารถ วงศ์คำจันทร์	20,000	20,000	ค้าขาย	เลือดไทย	ประสบการณื	1

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

กลุ่มอาชีพบริการ

ตารางที่ 6

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ ได้	เงินอื่น ๆ	อาชีพที่ ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน	แรง งาน
1	นางศรีนวล ศรีสวัสดิ์	20,000	20,000	อู่ซ่อม	เลือดไทย	ประสบการณื	1
2	นายสำราญ มารธรรม	20,000	10,000	อู่ซ่อม	เลือดไทย	ประสบการณื	2

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

ตารางการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการของผู้ดูแลรายแยกตามกลุ่มอาชีพ
การประเมินกระบวนการตามกลุ่มผู้ดูแล

ตารางที่ 7

กลุ่มอาชีพผู้ดูแล	กระบวนการ
กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม	การดำเนินงานกิจการ
กลุ่มอาชีพค้าขาย	การหาตลาด
กลุ่มอาชีพบริการ ช่างซ่อมเครื่องยนต์	การหาวัตถุประสงค์
	การจัดทำบัญชี
	การวิเคราะห์ประเมินผล

ส่วนใหญ่การดำเนินงานของกลุ่มผู้ที่มีวิธีการวางแผนงาน แผนการจัดสรรเงิน มีการหาตลาด ในการจัดหาวัตถุดิบในราคาที่ถูกและมีคุณภาพ รวมทั้งการหาตลาดรองรับผลผลิตที่จะออกมา การจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จะจัดทำกันไม่ได้ เนื่องจากไม่รู้ว่าจะบันทึกรายละเอียดด้านค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนมากจะเกี่ยวกับค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าไถ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ผู้ที่จะรวมเป็นเงินก้อนไปเลยว่าลงทุนไปทั้งหมดเท่าใด แล้วนำมาหักลบกับรายได้ที่ได้จากการขายผลผลิต

ณ เวลาที่ทำการศึกษากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในบ้านเลือดไทย ยังไม่ถึงกำหนดในการคำนวณหารายได้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น เพราะเนื่องจากส่วนใหญ่อาชีพทำไร่ ทำสวน จะมีรายได้เป็นรายปี

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า มีกองทุนเกิดขึ้นมาใหม่ คือ กองทุน 1 ล้าน มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายกองทุน ทำให้หมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้ของสมาชิกในหมู่บ้านให้มีศักยภาพมากขึ้น

4.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนและคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ เพื่อมาบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบการบริหารกองทุน มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกครัวเรือนสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน เพื่อที่ทุกคนจะได้มีสิทธิกู้เงินกองทุนตามระเบียบของกองทุน คณะกรรมการจะพิจารณาเงินกู้ตามโครงการที่สมาชิกเสนอมา โดยพิจารณาอย่างเหมาะสมและยุติธรรม เมื่อครบสัญญา 1 ปี สมาชิกผู้ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เพื่อที่จะนำดอกเบี้ยและผลกำไรมาจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนต่อไป

4.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง ในหมู่บ้านเลือดไทยมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนตามอาชีพที่ตนเองถนัด จะหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการประกอบอาชีพ

4.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นศักยภาพ และความเข้มแข็งในหมู่บ้าน เพื่อจะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อทางเศรษฐกิจและสังคมแก่นายทุน ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพ โดยไม่ไปกู้เงินนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง มีการจัดการตนเองโดยไม่รอแต่ความช่วยเหลือจากทางรัฐบาล ผู้กู้แต่ละคนยึดหลักในการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ

4.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า จากการเก็บข้อมูลของหมู่บ้านเลือดไทย ตาม บร. 2 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือน หมู่บ้านเลือดไทยเป็นชุมชนที่มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ สมาชิกในชุมชนมีความร่วมแรงร่วมใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผู้นำที่มีคุณธรรมและร่วมแก้ปัญหาของหมู่บ้าน โดยมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้ด้านวิชาการและการจัดการจากระดับอำเภอและจังหวัด
2. การจัดประชาคมผู้รู้ให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและการจัดทำบัญชี
3. สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้านเลือดไทยเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย
4. ทำให้ชาวบ้านมีการพัฒนาอาชีพมากขึ้น จากเดิมมีการประกอบอาชีพไม้ที่ครัวเรือน แต่เมื่อมีกองทุนเข้ามาทำให้คนที่ด้อยโอกาสได้มีโอกาสในการลงทุนประกอบอาชีพ
5. เสริมเงินทุนในกิจการที่ทำอยู่เดิม นำไปจัดหาสินค้ามาเพิ่มเติมในร้านให้มากขึ้นกว่าเดิม

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. การนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ใน โครงการ บางรายนำเงินไปใช้หนี้รายทุนนอกระบบ
2. วงเงินกู้ที่ให้กุน้อยเกินไปสำหรับการนำไปลงทุนประกอบอาชีพบางอาชีพ
3. การจัดทำบัญชีของสมาชิกผู้กู้ไม่เป็นระบบ เนื่องจากไม่มีความรู้ทางด้านการทำบัญชี จึงทำให้การควบคุมดูแลเงินทุนไม่เป็นระบบ

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ มีหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐเข้ามาช่วยให้ความรู้ เช่น พัฒนาการอำเภอ เข้ามาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ การจัดทำบัญชีกองทุน ช่วยหาตลาดในการรองรับผลผลิตทางการเกษตร

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ความเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามรายงาน บร.2 ซึ่งมีตัวชี้วัดความเข้มแข็ง 12 ตัวชี้วัด พบว่า

1. มีความสามัคคีปานกลาง
2. มีความซื่อสัตย์ปานกลาง
3. ยกย่องคนทำความดีมาก
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 50 ครอบครัว
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น 50 ครอบครัว
8. ในชุมชนมีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนเท่าเดิมจากปีที่แล้ว
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเป็นประจำ โดยการประชุม

หรือเสวนา

10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิด โดย

สมาชิกในชุมชน

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนในหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการที่จะทำให้ชุมชนของตนดีขึ้น มีผู้นำที่มีคุณธรรม มีการวางโครงการต่าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาของบทที่ 5 เป็นการสรุปอภิปรายผลและนำเสนอข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบจากการติดตามและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 รวมระยะเวลา 10 เดือน ดังหัวข้อต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการประเมิน

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

5.1.2 วิธีดำเนินการ

5.1.3 ผลการดำเนินการ

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการประเมิน

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์ในการประเมินผลหมู่บ้านเลือดไทย เป็นการประเมินผลติดตามกองทุนหมู่บ้านเลือดไทยในช่วงระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 เป็นการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านเลือดไทย ชาวบ้านสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน โดยที่เงิน 1 ล้านบาทยังอยู่ ตามคำที่ว่า “เงินทุนหมุนเวียน กู้แล้วคืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ผู้อื่นได้กู้ต่อไป” ที่สำคัญผู้นำของชุมชนมีศักยภาพในการบริหารงาน มีการรวมกลุ่มคณะกรรมการและสมาชิกที่เข้มแข็ง ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านเข้มแข็งไปด้วย มีการส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ เพื่อให้ตรงกับหลักการพึ่งพาตนเอง สร้างรายได้ ลดรายจ่าย มีการบริหารจัดการกันเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

5.1.2 วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ใช้ระบบการประเมินแบบ “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) เข้ามาช่วยในการประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินโครงการ ซึ่งจะทำการประเมินจาก 3 ระบบด้วยกัน คือ ระบบบริบทชุมชน (C) ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (A) และระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย (B)

5.1.3 ผลการดำเนินการ

1. ระบบบริบทชุมชน (C)

โดยรวมแล้วบ้านเลือดไทย ล้อมรอบด้วยภูเขาเป็นหมู่บ้านที่มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำการเกษตร ปลูกไร่ข้าวโพด ไร่อ้อย สวนน้อยหน่า ผลัดเปลี่ยนไปตามฤดูกาล

การบริหารจัดการของบ้านเลือดไทย ซึ่งมีผู้นำชุมชน คือ คุณประยูร ยาคี เป็นประธานผู้นำชุมชน และมีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน และประธานกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย และฝ่ายประชาสัมพันธ์ภายในหมู่บ้านเลือดไทย มีคุณสมนึก คชน่วม เป็นผู้ดำเนินการกระจายเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ ที่ทางหมู่บ้านได้รับมาจากทางส่วนราชการอำเภอปากช่อง อบต.หมูสี และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนบ้านเลือดไทยจะมีการจัดระบบระเบียบภายในหมู่บ้าน เข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะนำสิ่งที่ได้รับมาพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น และทำให้การบริหารจัดการของกองทุนดำเนินไปได้ด้วยดี

2. ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (A)

ช่วงระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 จากการค้าดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย จัดตั้งเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2544 ได้รับโอนเงินกองทุน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2544 มีคณะกรรมการกองทุน 15 คน ที่ปรึกษา 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน มีสมาชิกกองทุน 53 คน สมาชิกผู้กู้ 39 คน กู้ไปจำนวนเงินรวมทั้งหมด 945,000 บาท โดยมีกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ทำไร่ ทำสวน รวม 34 คน กลุ่มอาชีพค้าขาย 3 คน และกลุ่มอาชีพบริการ อยู่ซ่อมเครื่องยนต์ 2 คน

ผลการดำเนินงานในรอบ 10 เดือน ที่ผ่านมา พบว่า การบริหารจัดการของคณะกรรมการ มีความเข้าใจในนโยบายกองทุน ทำให้การบริหารจัดการกองทุนมีประสิทธิภาพ ทั้งคณะกรรมการและสมาชิกมีความเข้าใจในกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนอย่างชัดเจน การส่งคืนเงินกู้ของ

กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ยังไม่มีการดำเนินการ เนื่องจากตามระเบียบการกู้ในสัญญายังไม่ครบกำหนด ซึ่งในสัญญามีกำหนดส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายปี

รายงานการอนุมัติเงินกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย

ตารางที่ 8

ลำดับ	ประเด็น	อนุมัติครั้งที่ 1 12 ก.พ. 2545		อนุมัติครั้งที่ 2 11 มี.ค. 2545		อนุมัติครั้งที่ 3	
		จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
1	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้อนุมัติเงินยืมและให้สมาชิกยืมแล้ว	26	505,000	10	380,000	3	60,000
2	ผู้ยืมได้นำไปประกอบอาชีพแยกเป็น						
	- เกษตรกรรม	23	445,000	10	380,000	1	20,000
	- ค้าขาย	2	40,000			1	20,000
	- ด้านช่าง	1	20,000			1	20,000
3	จำนวนวงเงินในการกู้ยืมของสมาชิกแยกเป็น						
	- 10,000 บาท	1	10,000				
	- 15,000 บาท	1	15,000				
	- เต็มจำนวน 20,000 บาท	24	480,000	4	80,000	3	60,000
	- มากกว่า 20,000 บาท			6	300,000		
4	ระยะเวลาในการใช้เงินกู้ยืมของสมาชิก						
	- เต็ม 12 เดือน	26	505,000	10	380,000	3	60,000
5	ยอดเงินคงเหลือ		495,000		115,000		55,000

3. ระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย (B)

การดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละรายในรอบ 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 ที่ผ่านมา ดูจากระดับกลุ่มอาชีพผู้วิจัย พบว่า แต่ละกลุ่มอาชีพได้รับเงินกู้จากกองทุนโดยเฉลี่ยรายละ 20,000 บาท ส่วนใหญ่นำเงินไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งขอกู้ไว้ อย่างไรก็ตามมีสมาชิกส่วนน้อยที่กู้เงินมาแล้วนำไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ จะนำไปใช้หนี้ขายทุนนอกระบบ นำไปใช้จ่ายในครอบครัว

5.2 อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่

1.1 การเกิดกองทุน

กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย เกิดจากความนโยบายของรัฐบาล ตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยผู้นำชุมชนจัดเวทีชาวบ้านสร้างความเข้าใจระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ความสำคัญของกองทุน ประชุมช่วยกันเสนอคณะกรรมการ โดยมีคุณสมบัติกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ รับสมัครขึ้นทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพื่อแสดงเจตจำนงที่จะใช้สิทธิในประโยชน์จากกองทุน จัดเวทีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงแก้ไขระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ให้อำเภอประเมินผลความพร้อมและขึ้นทะเบียนที่ธนาคารออมสิน สาขาปากช่อง และเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย” หมู่ที่ 9 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไว้ให้กับธนาคารเพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรร

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

กองทุนหมู่บ้านเลือดไทย มีการจัดทำโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนและคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ เพื่อมาบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบการบริหารจัดการกองทุน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกครัวเรือนสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน เพื่อให้ทุกคนจะได้มีสิทธิกู้เงินกองทุนตามระเบียบของกองทุน คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ตามโครงการที่สมาชิกนำเสนอ ปล่อยกู้ เมื่อครบสัญญา 1 ปี สมาชิกผู้กู้ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเพื่อที่จะนำดอกเบี้ยและผลกำไรที่ได้มาจัดสรรผลประโยชน์ตามระเบียบกองทุนต่อไป

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

หมู่บ้านเลือดไทย มีการเรียนรู้การพึ่งพาตนเองจากประสบการณ์ของคนตามอาชีพที่ตนเองถนัด มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการเรียนรู้จากส่วนราชการที่มาให้ความรู้หรือวิธีการที่ทันสมัยให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านเลือดไทย

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม

หมู่บ้านเลือดไทย มีการดำเนินการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้แก้ไขปัญหาได้ มีการจัดการตนเองโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเองและหมู่บ้านเลือดไทยให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลชาวบ้านในหมู่บ้านเลือดไทย เป็นหมู่บ้านที่มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ สมาชิกในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจกัน มีความซื่อสัตย์ ความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผู้นำที่มีคุณธรรมและร่วมแก้ปัญหาของหมู่บ้าน มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกวันที่ 5 ของเดือน มีระบบการบริหารจัดการกองทุนที่เป็นระบบทำให้บ้านเลือดไทยมีศักยภาพและความเข้มแข็ง

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. ทำให้ชาวบ้านในชุมชนหมู่บ้านเลือดไทย มีการพัฒนาอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพราะมีกองทุนเงิน 1 ล้าน เข้ามาช่วยเหลือ ให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส เสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว
2. ทำให้ชาวบ้านในชุมชนบ้านเลือดไทย มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนำเงินกู้ที่ได้จากกองทุนไปลงทุนประกอบอาชีพ หรือทำอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
3. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
4. หมู่บ้านมีการพัฒนามากขึ้น เพราะชาวบ้านมีอาชีพทำกิน มีรายได้ ทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. ชาวบ้านในชุมชนบ้านเลือดไทย เป็นลูกหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตร และนายทุนนอกระบบ ทำให้เงินส่วนหนึ่งที่ได้มาต้องนำไปชำระหนี้ ทำให้ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพต่อไป

2. การนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ในสัญญา ส่วนใหญ่จะนำไปใช้หนี้

3. ชาวบ้านไม่มีการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่าย เนื่องจาก เงินที่นำมาลงทุนนำมาจากหลายด้าน ทั้งเงินกู้กองทุน เงินทุนเดิม เงินกู้ยืมนอกระบบ และการซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ จะคิดรวมกันทั้งหมด จะไม่แยกว่านำเงินทุนมาจากไหน ใช้จ่ายอะไรไปบ้าง แล้วนำมาหักลบกับรายได้จากการขายผลผลิต ว่ามีกำไรหรือขาดทุนเท่าใดในปีนั้น ทำให้ไม่มีระบบในการจัดทำบัญชี

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานในชุมชนหมู่บ้านเลือดไทย พบว่า ชาวบ้านมีความพยายามที่จะก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ขึ้นภายในหมู่บ้าน เช่น การอบรมการฝึกอาชีพเสริม การทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง

ในระยะเวลา 10 เดือน ที่ผ่านมา เงินทุน 1 ล้านบาท และการบริหารจัดการกองทุน มีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนทางด้านเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง กล่าวคือ สมาชิกผู้กู้จำนวน 39 คน จากสมาชิก 53 คน มีเงินทุนในการประกอบอาชีพของตนเอง โดยไม่ต้องไปพึ่งเงินกู้นอกระบบ

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ

1. ผลโดยตรง

เมื่อการดำเนินงานกองทุนผ่านไประยะเวลาหนึ่ง เมื่อครบกำหนดส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย จากเงินกู้ที่สมาชิกนำไปประกอบอาชีพ ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำส่งคืนเงินต้นได้ตามกำหนด ทำให้กองทุนมีผลประโยชน์ตอบแทนกลับมาเพื่อนำไปพัฒนากองทุนให้ดีขึ้น

2. ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ได้นำเงินไปลงทุนดำเนินกิจการ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปชำระหนี้นอกระบบได้เป็นการสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งมากขึ้นกว่าเดิม

3. ผลกระทบโดยอ้อม

การดำเนินชีวิตของชาวบ้านในชุมชนบ้านเลือดไทยมีการเปลี่ยนแปลง มีการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีการพัฒนาตามไปด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย ควรเปรียบเทียบในการติดตามการนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ควรลดคุณสมบัติผู้กู้ เพื่อเงินกู้จะได้กระจายไปสู่คนที่มีความสมบัติไม่ครบตามที่ระเบียบกำหนด ได้มีสิทธิกู้เงินกองทุน

2. ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับทางด้านบัญชี ซึ่งยังมีความเข้าใจไม่เด่นชัดในเรื่องของการจัดทำบัญชี ควรมีการอบรมวิธีการจัดทำบัญชี มีการประชุมปรึกษาหารือกัน การปฏิบัติงานภายในกองทุนควรจะมีการกระจายการทำงาน มีการจัดเก็บเอกสารที่เป็นระบบเก็บให้เป็นที่เป็นที่ เพื่อที่การบริหารจัดการกองทุนจะได้เป็นไปอย่างเป็นระบบ

3. ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย เนื่องจากสภาพความเป็นจริงด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย มีระยะเวลาการคืนเงินกู้ไม่เหมาะกับการประกอบอาชีพประเภททำไร่ ทำสวน เนื่องจากอาชีพประเภทนี้ต้องใช้ระยะเวลากว่าจะได้ผลผลิตหรือรายได้ เพื่อที่จะนำเงินกู้อีกคืนให้ตรงตามกำหนด

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

หลังจากสิ้นสุดโครงการของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ควรจะมีการประเมินผลเป็นระยะต่อไป โดยทำการประเมินโดยชาวบ้าน ข้าราชการ หรือนักวิจัยจากภายนอกชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ถ้าอยากได้ภาพที่กว้างกว่านี้ควรจะมีการศึกษาในระดับเชิงเปรียบเทียบ ควรมีการวิจัยที่ไม่ใช้กรอบแนวคิดของ “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) น่าจะลองใช้แนวคิดอื่นบ้าง และควรจัดการประชุมเชิงสัมมนา เพื่อให้ผู้วิจัยกลับไปประเมินในชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและนำเสนอว่าสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง

ข้อสังเกตจากการดำเนินงานในระยะ 10 เดือนที่ผ่านมา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 มีข้อสังเกตดังนี้

1. ระบบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย โดยรวมแล้วมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ควรปรับปรุงเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการน่าจะมีบทบาทมากกว่านี้ ซึ่งปัจจุบันนี้การดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนจะเกี่ยวข้องกันอยู่ไม่กี่ฝ่าย จะมีแต่ ประธานกองทุน รองประธาน เลขานุการ และ

เหรียญก ใน การ ดำเนิน เรื่อง ในการ ปลดปล่อย กู้ แต่ ละ ครั้ง แต่ โดย รวม แล้ว ผล การ ดำเนิน งาน ที่ ออก มา ก็ มี ประสิทธิภาพ ดี อาจ จะ มี อุปสรรค บ้าง เล็ก น้อย

2. จาก การ คัด การ ณ์ ล่วง หน้า สำหรับ การ ส่ง คืน เงิน กู้ เมื่อ ครบ กำหนด สัญญา 1 ปี ผู้ กู้ จะ ส่ง คืน เงิน ต้น พร้อม ดอก เบี้ย คืน ให้ กับ กอง ทุน หมู่ บ้าน เลือด ไทย ครบ ทุก คน เนื่องจาก ภาย ใน หมู่ บ้าน จะ มี การ ตก ลง การ ส่ง คืน เงิน กู้ กับ สมาชิก ผู้ กู้ ว่า ถ้า ครบ กำหนด ส่ง คืน งวด ที่ 1 ผู้ กู้ งวด ที่ 2 และ งวด ที่ 3 จะ ส่ง คืน เงิน ต้น พร้อม ดอก เบี้ย คืน ให้ กับ กอง ทุน พร้อม กับ ผู้ กู้ งวด ที่ 1 เพื่อ ที่ จะ ทำ การ ปลด ปล่อย กู้ ครั้ง ใหม่ พร้อม ๆ กัน และ สมาชิก ผู้ กู้ ก็ ตกลง ยอม รับ ที่ จะ ส่ง คืน พร้อม กับ ผู้ กู้ งวด ที่ 1

3. การ คัด การ ณ์ ใน กรณี ที่ สมาชิก ผู้ กู้ ส่ง คืน เงิน ต้น พร้อม ดอก เบี้ย ไม่ ตรง ตาม กำหนด สัญญา กู้ อาจ จะ มี บ้าง อย่าง น้อย 1 – 2 ราย เนื่องจาก ผล ผลิต ที่ ได้ จาก การ ลง ทุน ได้ กำไร ไม่ มาก นัก หัก ลบ ราย รับ ราย จ่าย เหลือ เงิน ไม่ พอ ส่ง คืน ก็ อาจ จะ ขอ ผ่อน ผัน การ ชำระ หนี้ จาก คณะ กรรมการ กอง ทุน โดย ผู้ กู้ ต้อง ส่ง คืน เงิน ต้น ครั้ง หนึ่ง ของ เงิน กู้ พร้อม ดอก เบี้ย

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ
คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอ
เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อ
เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่ม
เติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่ม
เติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : สหพัฒนการพิมพ์.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือดไทย. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
เลือดไทย. นครราชสีมา.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและ
การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ทัศนทอง
การพิมพ์
- สุขสรรค์. 2545. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก้าวอย่างที่ต้องฟันฝ่า. มติชน. 31 มกราคม 2545. หน้า 12.
- ศูนย์ประชาสัมพันธ์กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับโครงการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ. มติชน. 4 มกราคม 2545.